Tylko do użytku służbowego.

MINISTERSTWO
INFORMACJI I DOKUMENTACJI.

KOMUNIKAT RADIOWY Z DNIA 14 WRZESNIA 1943 r.

/P o r a n n y/

Uwagi wstępne.

Sprawy polskie.
Transocean komentuje przemówienie ministra Romera.

Sprawy ogólne.
Z powodzi komentarzy niemieckich na temat zdrady marszałka Badoglio wybraliśmy kilka najbardziej charakterystycznych. Propaganda Moskwy podkreśla znaczenie zwycięstw sowieckich dla zagadnień Italji, ograniczając się pozatem do szczegółowych sprawozdań z frontu.

I.

Dotyczące Polski.

BERLIN, NPD, po niemiecku, 11.IX.g.18.00.
Z Poznania : w ramach fakultetu rolnictwa niemieckiego uniwersytetu w Poznaniu, otwarty został instytut maszyn rolniczych, którego zadaniem będzie m.inn. przeprowadzenie studiów naukowych w sprawie przemysłu maszyn rolniczych w Wartheland. Instytut współpracuje ściśle już dzisiaj z przemysłem maszyn rolniczych w Rzeszy. Wyprobowuje on obecnie możliwości stosowania niemieckich maszyn rolniczych na tutejszej glebie i przy użyciu tutejszego robotnika.
Z Krakowa : w Przemyślu i Złoczowie zorganizowano seminarja nauczycielskie z językiem wykładowym ukraińskim. Stoi to w związku z brakiem sił nauczycielskich ukraińskich w Gen.Gub.

TRANSOCEAN, po angielsku, D-t.B.B.C., 12.IX.g.21.10.
Nowy minister spraw zagranicznych Tadeusz Romer w przemówieniu swem przed Radą Narodową polską w Londynie, podkreślił niezłomną wolę polskiego rządu wygnańczego żądania integralności ziem polskich w granicach roku 1939. Romer, który był poprzednio ambasadorem w Moskwie, powiedział, że ani dziś ani później rząd polski nie zgodzi się na dyskusje w sprawie granic na żadnej innej podstawie. Powtórzył on zapewnienie dane już przy innych okazjach przez członków polskiego rządu wygnańczego, że pełne porozumienie ze Związkiem Sowieckim jest pożądane na podstawie zupełnej lojalności i uznania wzajemnych praw. Wskazując na elementarny obowiązek

każdego państwa wobec swych obywateli, Romer żądał zezwolenia dla polskich obywateli na opuszczenie ich miejsc pobytu w Sowietach celem powrotu do swych rodzin lub służby w ich kraju. Wyraził on nadzieję, że wszyscy Polacy, którym nie zezwala się na opuszczenie Związku Sowieckiego, będą mieli okazję oddania się pod ochronę polskiego rządu wygnańczego. W końcu Romer wypowiedział się za rozczłonkowaniem Niemiec, jako za gwarancją militarnego, gospodarczego i terytorialnego bezpieczeństwa Polski.

II.

O g ó l n e.

CALAIS, po angielsku, D-t.B.B.C., 11.IX.g.23.30.
Ze względu na swe szczególne zainteresowania na Bałkanach rząd sowiecki zwrócił się do wygnańczego rządu Grecji z prośbą o wszczęcie rokowań politycznych, spodziewając się, że rokowania takie mogą uzależnić Grecję bardziej od Sowietów oraz skłonić emigracyjny rząd grecki do przeniesienia się do Moskwy. Wiadomość ta oparta jest na sprawozdaniu z Ankary, pochodzącym z kół greckich. Nieznane są jeszcze reakcje Grecji, lecz podobnych sugestji oczekuje również i Jugosławja.

WROCŁAW, po angielsku, D-t.B.B.C., 12.IX.g.21.30.
Dziś opublikowano warunki rozejmu, podpisanego przez Eisenhowera i zdrajcę Badoglio. Oczekiwano, że Brytyjczycy i Amerykanie podyktują warunki ciężkie. Lecz tego dokumentu nazwać już nie można dokumentem bezwarunkowej kapitulacji ; jest to raczej dokument "bezwarunkowego poniżenia". Wystarczy porównać warunki te z warunkami zawieszenia broni z Francją w roku 1940. /Następuje komentarz na temat floty francuskiej i t.p./.

NBBS, /Oś/, po angielsku, D-t.B.B.C., 12.IX.g.21.30.
Nowe pociągnięcie Stalina zauważyć się daje w związku z jego zainteresowaniami na Bałkanach. Wszystkie komitety i rządy wygnańcze związane z Europą południowo-wschodnią otrzymały obecnie zaproszenia, bardziej wymowne niż dotychczasowe, aby przeniosły się do Moskwy. Obecne noty podkreślają pilność sytuacji oraz zyski, jakie płynąć mogą z ściślejszego porozumienia się z Rosją. Rząd grecki, mający swą siedzibę w Kairze, sympatyzuje z tą myślą, jak stwierdza jedno ze sprawozdań.

RADIO NATIONAL, po angielsku, D-t.B.B.C., 12.IX.g.21.50.
Nowe zarządzenia pocztowe w W.Brytanji, przepisujące obowiązek legitymowania się przy podnoszeniu sum pieniężnych, stoi w związku z zamiarem ministerstwa skarbu, które chce zdewaluować walutę krajową o 30% dla pokrycia potrzeb wojennych.

PARYŻ, po francusku, D-t.B.B.C., 12.IX.g.08.00.
Zdaniem Berlina Mussolini nigdy nie posiadał dostatecznych pełnomocnictw aby kierować prowadzeniem wojny. Decyzje jego musiały być zawsze ratyfikowane przez króla, który sprzeciwiał się wszelkim reformom wojska.

LAHTI, po szwedzku, D-t.B.B.C., 12.IX.g.21.30.
Jeżeli już wewnętrzna sytuacja Włoch przed kapitulacją była trudna, o ileż trudniejsza musi być dzisiaj ? Dziś same Włochy grają jedynie rolę wtórną ; decyzje leżą w ręku armji niemieckiej z jednej strony oraz w ręku armji desantowej z drugiej. Sytuacja jest dość nieprzejrzysta ; każda ze stron jest, jak się wydaje, izolowana, kontaktu prawie że niema.
Sytuacja rządu jest równie niewyraźna. Z Madrytu nadeszła wiadomość pochodzenia niepewnego, według której marszałek Badoglio miał oświadczyć, że wypowie Niemcom wojnę, jeżeli Niemcy zajmą Rzym lub przeciwstawią się ruchom wojsk włoskich lub gdyby mieli popierać jakiś rząd faszystowski. Wyraźne stanowisko i ogólne wyjaśnienie spraw mogłoby być brzemienne w daleko idące skutki, nietylko dla samych Włoch, lecz nawet i dla Bałkanów, oraz wysp greckich, na których znajdują się włoskie wojska okupacyjne. Wojska te zostały częściowo już rozbrojone, lecz nie wszędzie. Gdyby miały one rzeczywiście przejść na stronę sprzymierzonych, zajęcie obszarów przybrzeżnych w pobliżu kontynentu na Bałkanach stałoby się o wiele łatwiejsze. Operacje tego rodzaju są już w toku, lub conajmniej w przygotowaniu.

[illegible], po francusku, D-4.B.B.C., 12.IX.c.00.00.
[illegible] Mussolini nigdy nie pozwolił [illegible] [illegible] gdy [illegible] przez [illegible] wojny. [illegible] który sprzeciwił się [illegible] wojska.

[illegible], po angielsku, D-4.B.B.C., 12.IX.c.21.30.
Jeżeli już wierzyć na [illegible] przed [illegible] [illegible] być [illegible] w tym [illegible] jest, jak się wydaje, [illegible] prawie [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] w [illegible] jeszcze [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] w [illegible] [illegible] [illegible] już [illegible].